

รายงานครั้งแรกของไลเคนในวงศ์กราฟิด (Graphidaceae) จากจังหวัดตราด ประเทศไทย

วสันต์ เพ็งสูงเนิน, เวชศาสตร์ พลเยี่ยม, และ กวินนัท บัวเรือง

หน่วยวิจัยไลเคน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

*E-mail: vasunpoeng@gmail.com

ไลเคนวงศ์กราฟิด (Graphidaceae Dumort.) จัดเป็นไลเคนขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดของไลเคนในเขตร้อน กว่า 2,100 ชนิด ใน 89 สกุลที่มีรายงานการพบทั่วโลก สกุล *Sarcographa* Fee เป็นสกุลไลเคนขนาดเล็กในวงศ์กราฟิดในประเทศไทยมีรายงานการพบเพียง 7 ชนิด ได้แก่ *Sarcographa cinchonarum* Fee, *S. glyphiza* (Nyl.) Kr. P. Singh & G.P. Sinha, *S. heteroclita* (Mont.) Zahlbr., *S. labyrinthica* (Ach.) Müll. Arg., *S. medusulina* (Nyl.) Müll. Arg., *S. tricola* (Ach.) Müll. Arg., and *S. verrucosa* (Vain.) Zahlbr. จากการศึกษาทางด้านสัณฐานวิทยา กายวิภาควิทยา และสารทุติยภูมิของตัวอย่างไลเคนที่เก็บจากจังหวัดตราด พบไลเคนที่ไม่เคยมีรายงานในประเทศไทยมาก่อน 1 ชนิด คือ *Sarcographa ramificans* (Kremp.) Staiger โดยสามารถจำแนกไลเคนชนิดนี้ออกจากชนิดอื่นๆ ในสกุลเดียวกันได้จาก การสร้างเนื้อเยื่อสโตรมาที่ลักษณะเป็นเส้นยาว (lirellate stroma) มีหยดน้ำมันในชั้นไฮเมเนียม (inspersed hymenium) แอสโคสปอร์ (ascospores) มีจำนวน 7-12 ผนังกัน และสร้างสารกรดสติกติก (stictic acid) แม้ว่าไลเคนชนิดนี้พบแพร่กระจายได้ทั่วไปในเขตร้อน และมีรายงานในหลายประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่อย่างไรก็ตามไลเคนชนิดนี้ถูกรายงานการค้นพบใหม่เป็นครั้งแรกในประเทศไทยจากการศึกษาในครั้งนี้

A new record of lichen in the family Graphidaceae from Trat province, Thailand

Vasun Poengsungnoen*, Wetchasart Polyiam, and Kawinnat Buaruang

Lichen Research Unit, Department of Biology, Faculty of Science, Ramkhamhaeng University, Huamark, Bangkok, Bangkok, 10240

*E-mail: vasunpoeng@gmail.com

Graphidaceae Dumort. is the largest family of tropical crustose lichens with more than 2,100 species belonging to 79 genera have been reported worldwide. *Sarcographa* Fée is a small genus in the family Graphidaceae with seven recorded species from Thailand; *Sarcographa cinchonarum* Fée, *S. glyphiza* (Nyl.) Kr. P. Singh & G.P. Sinha, *S. heteroclita* (Mont.) Zahlbr., *S. labyrinthica* (Ach.) Müll. Arg., *S. medusulina* (Nyl.) Müll. Arg., *S. tricola* (Ach.) Müll. Arg., and *S. verrucosa* (Vain.) Zahlbr. Based on the morphology, anatomy and secondary metabolites of lichen specimens collected from Trat province, *Sarcographa ramificans* (Kremp.) Staiger is found as a new record for Thailand. This species is distinguished from the other species of *Sarcographa* in having lirellate stroma, strong inspersed hymenium, 7-12-septate ascospores and static acid. However, *S. ramificans* is a common species in pantropical species found from many countries in Southeast Asia, it has been reported as a new record of Thailand from this study.